

การใช้สื่อสังคมในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี Using Social Media in Knowledge Management for Local Development of Ubon Ratchathani Province

มณูญพงศ์ ศรีวิรัตน์

ภาควิชาคณิตศาสตร์ สถิติ และคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี 34190

Email: manoon.s@ubu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้สื่อสังคม WordPress และ Facebook ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี และเปรียบเทียบการใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook โดยมีการเปรียบเทียบได้ดังนี้ (1) การเข้าถึงข้อมูลในการจัดการความรู้ WordPress สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่า Facebook (2) การสืบค้นข้อมูลในระบบโดยใช้ Search Engine ข้อมูลใน WordPress สามารถสืบค้นข้อมูลได้สะดวกกว่า โดยที่ Facebook สามารถสืบค้นข้อมูลความรู้ได้เฉพาะกรณีที่เป็นกลุ่มของ Facebook (3) การตรวจสอบจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลความรู้ (หัวข้อ) WordPress สามารถทราบเฉพาะจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลในหัวข้อ และสามารถจัดเรียงลำดับหัวข้อที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด (ลำดับที่ 1 ถึง 10 ได้) แต่จะไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้เข้าชม ส่วน Facebook ทราบเฉพาะผู้ใช้ที่เข้าไปกดชอบ (Like) เท่านั้น (4) การเสนอนำข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานอื่นๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการความรู้ ทั้ง WordPress และ Facebook สามารถดำเนินการได้โดยผ่านบัญชีผู้ใช้งาน (5) การนำเสนอหัวข้อความรู้ใหม่ WordPress สามารถดำเนินการเฉพาะเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานระบบเท่านั้น ส่วน Facebook สามารถดำเนินการทั้งเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานและเพื่อนที่เป็นสมาชิกภายในกลุ่มเท่านั้น ทั้งนี้เจ้าของบัญชีผู้ใช้งานและผู้ดูแลกลุ่ม (Admin) สามารถจัดการหัวข้อ (หัวข้อ) ดังกล่าวได้ และ (6) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน WordPress ไม่มีค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม จะมีค่าใช้จ่ายเป็นรายปีเมื่อต้องการจัดทำเป็นระบบที่มีชื่อ Domain เป็นการเฉพาะ เช่น .org หรืออื่นๆ ส่วน Facebook ไม่มีค่าใช้จ่ายเช่นกัน ดังนั้น การประยุกต์ใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งานสำหรับยุคเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

คำสำคัญ : การจัดการความรู้ สื่อสังคม Facebook WordPress จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

This research article is to aim to study application of using social media: WordPress and Facebook in knowledge management for local development of Ubon Ratchathani province, also to compare using social media between WordPress and Facebook. The experiment of comparing had undertaken to obtain the results as follows : (1) To access information for knowledge management of WordPress was able to access more easily than Facebook. (2) To inquiry system using Search Engine in WordPress was able to search more convenient Facebook that Facebook enabled to search knowledge only in the Facebook group. (3) To determine the number of visitors of WordPress was able to know the number of visitors on the subject, and also to be sorted by the subject with the most visitors (numbers 1 to 10), however not to know if anyone was aware of a particular visitor, but Facebook knew unique users who visiting and press "Like" only. (4) To propose the ideas of other users to exchange opinions in knowledge management both WordPress and Facebook were be done through the user's Facebook account. (5) To present of a new subject-specific knowledge of WordPress was able to perform just only an owner user accounts, but Facebook was able to perform by both the owner account

and friends who were members within the group which an account owner user and group administrators enabled to manage the obtained title (the topic or the subject-specific knowledge). (6) To operate WordPress and Facebook were without cost, however if users want to get a domain name with “.Org”, then WordPress will have to pay specifically for an annual cost. Therefore, the application of social media between WordPress and Facebook in knowledge management for local development of Ubon Ratchathani province will be beneficial in using for a future Information Technology era.

Keyword : Knowledge Management, Social Media, Facebook, WordPress, Ubon Ratchathani province

บทนำ

เกี่ยวกับ “ความรู้” พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ได้กล่าวไว้ว่า “ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ จะเป็นความรู้ในทางโลกหรือทางธรรมก็ตาม ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น เพราะความรู้เป็นรากฐานของชีวิต เหมือนอิฐที่เป็นรากฐานของตึก” และ “จะมีการศึกษาระดับใดไม่สำคัญ หรือไม่เคยเข้าโรงเรียนเลยก็ไม่เป็นไร แต่ขอให้มีความรู้ อันเกิดจากการขวนขวายด้วยตนเองอย่างขะมักเขม้น จนเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ เช่นนี้ย่อมเกิดผลพาชีวิตไปสู่ความเจริญก้าวหน้า” [1] นอกจากนั้น พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบรรยายในหัวข้อ “แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษหน้า” ในการสัมมนาวิชาการเรื่อง “เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษหน้า” ณ โรงแรม บีพี สมิทลา จังหวัดสงขลา วันที่ 23 กันยายน 2542 ความตอนหนึ่งว่า “แนวโน้มความรู้ในศตวรรษหน้าจะมีหลายอย่าง ดังนี้ **ประการแรก** ความรู้สากล คือความรู้ที่จะสามารถเปรียบเทียบกันได้ทั้งโลก **ประการที่ 2** ความรู้ที่เป็นมาตรฐานระดับประเทศ ที่เราจะกำหนดว่าคนไทยควรต้องรู้อะไร **ประการที่ 3** ความรู้ท้องถิ่น ทำให้เรารู้ความเป็นมา และศักยภาพของท้องถิ่น **ที่สำคัญคือ จะต้องสามารถโยงความรู้ทั้ง 3 ระดับนี้ให้เข้ากันได้**” [2]

อีกทั้ง จากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการ

บริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกา [3] และที่สำคัญ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11 ได้ระบุถึงเรื่องของ “ความรู้” ในยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับ ด้วยการใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ สู่อุตสาหกรรมฐานความรู้ซึ่งสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนเกี่ยวกับ “การจัดการความรู้” นั้น ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11 ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมและธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย มุ่งยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชุมชน และการจัดการความรู้ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนคืนสู่สังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกระตุ้นชุมชนและภาคประชาสังคมร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ และส่งเสริมให้ชุมชนสามารถเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนากับบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนุภูมิภาค อาเซียน และโลก [4] โดยการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งในทุกองค์กรในการบริหารงานในปัจจุบัน เพราะเป็นการนำความรู้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพขององค์กรให้ได้มากที่สุด โดยมีกระบวนการในการสรรหาความรู้ เพื่อถ่ายทอดและแบ่งปันไปยังบุคลากร เป้าหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ การจัดการความรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบริหารงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริรวมทั้งงานพัฒนาด้านต่างๆ โดยทรงจัดการความรู้ไปพร้อมกัน” [5] ทั้งนี้ สำหรับการจัดการความรู้ในระดับประเทศได้มีการดำเนินการและจัดตั้งองค์กรสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) เป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยได้รับทุนสนับสนุนโครงการจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุข

ภาพ และสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) ได้สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการความรู้ในลักษณะของ Blog สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยภายใต้ชื่อ “Gotoknow.org” ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ในด้านต่างๆ มากมาย [6]

สำหรับ ระดับนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องการจัดการความรู้นั้น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2553 ได้เห็นชอบ “แนวทางการส่งเสริมอุดมศึกษาสร้างประเทศไทยน่าอยู่” โดยคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาเสนอทั้ง 3 ข้อ คือ (1) ให้ความเห็นชอบแนวทางการส่งเสริมอุดมศึกษาสร้างประเทศไทยน่าอยู่ และให้กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางหลักร่วมกัน เพื่อสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่ (2) ให้สำนักงานประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมตามแนวทางการส่งเสริม อุดมศึกษาสร้างประเทศไทยน่าอยู่ตามความเหมาะสม และ (3) ให้กระทรวงทบวง กรม และองค์กรอิสระต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรับทราบและให้ความร่วมมือ สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาตามภารกิจดังกล่าว พร้อมทั้งเห็นชอบประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ 3.3 “การจัดตั้งศูนย์จัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดในทุกสถาบันอุดมศึกษา” [7] โดยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนี้ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในการประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3/2554 ได้รับทราบการลงนามข้อตกลงความร่วมมือ “โครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด” เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยและค้นคว้าหาข้อมูล องค์ความรู้ ที่มีความจำเป็นพื้นฐานของชุมชน โดยในขั้นตอนแรก คือ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์บริการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัด โดยให้สถาบันอุดมศึกษาผู้ประสานหลักทุกจังหวัด เพื่อเป็นคลังข้อมูลกลาง การวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์และนำไปสู่กลยุทธ์การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ทุกภาคส่วน โดยมีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนร่วมกันเป็นคณะกรรมการบริหาร และมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการบริหาร [8] ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนศูนย์บริการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้สื่อสังคม (Social Media) ทั้งนี้ ราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติคำว่า “Social Media” ไว้ว่า “สื่อสังคม” หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ให้คุณค่าไปมีส่วน

ร่วมสร้างและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ [9] โดยจะเห็นว่าในปัจจุบันสื่อสังคมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการความรู้ [10], [11] ซึ่งในปัจจุบันการใช้สื่อสังคมมีจำนวนผู้ใช้งานจำนวนมากมาย [12], [13], [14] และสื่อสังคมได้ถูกประยุกต์ใช้ในองค์กรต่างๆ เป็นจำนวนมากเช่นกัน [15] สำหรับการประยุกต์ใช้สื่อสังคมเพื่อการศึกษาในประเทศไทยได้มีผู้นำเสนอไว้เช่นกัน [16], [17], [18] นอกจากนั้น สำหรับการใช้สื่อสังคมสำหรับการจัดการความรู้โดยใช้ Blog ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เช่นกัน [19], [20] กล่าวสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้โดยใช้สื่อสังคมที่มีการเปรียบเทียบการใช้ Blogs และ Facebook แต่เป็นการเปรียบเทียบในลักษณะความคิดเห็นของผู้ใช้งานเท่านั้น [21] ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการประยุกต์และการเปรียบเทียบการใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook ในการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อที่จะทำให้เกิดประโยชน์ให้กับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนของจังหวัดอุบลราชธานี อันจะสามารถทำให้เกิดประโยชน์ต่อการนำสื่อสังคมในการจัดการความรู้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานำสื่อสังคมประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประยุกต์ใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นศึกษาการประยุกต์ใช้สื่อสังคม คือ WordPress และ Facebook ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่าง มิถุนายน พ.ศ.2555 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2557

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินงานของการวิจัยมีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ด้วยสื่อสังคม
2. ออกแบบระบบจัดการความรู้เพื่อจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้เทคโนโลยี Blog ที่เป็นระบบเปิดที่มีชื่อว่า WordPress ตามรูปที่ 1

การจัดการความรู้เพื่อจังหวัดอุบลราชธานี

Knowledge Management for Ubon Ratchathani

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ผู้ก่อตั้งเมืองอุบลราชธานี
3. ประวัติศาสตร์เมืองอุบลราชธานี
4. บุคคลสำคัญเมืองอุบลราชธานี
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานี
6. ประเพณีท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานี
7. สถาปัตยกรรม การปกครอง
8. สถานศึกษา เศรษฐกิจ
9. สถานที่ท่องเที่ยว
10. อนาคตอุบลราชธานี

- ส่วนแสดงเรื่องที่มีผู้อ่านจำนวนมากที่สุด
- ส่วนแสดงเรื่องที่ Update ล่าสุด
- ส่วนแสดงเรื่องที่ถูก Comment ล่าสุด
- ส่วนแสดงสถิติอื่นๆ

พื้นที่แสดงความรู้ ที่เลือกอ่าน (1-10)

รูปที่ 1 แสดงการออกแบบระบบจัดการความรู้เพื่อจังหวัดอุบลราชธานี

3. พัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อจังหวัดอุบลราชธานี ตามข้อ 2 ด้วย WordPress

4. ประยุกต์ใช้ Facebook ในการช่วยจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี โดยการสร้างบัญชีผู้ใช้งานภายใต้ชื่อ "Knowledge Management Ubon Ratchathani"

5. เปรียบเทียบการใช้งานระหว่าง WordPress กับ Facebook สำหรับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี ในประเด็น (1) การเข้าถึงข้อมูลในการจัดการความรู้ (2) การสืบค้นข้อมูลความรู้ในระบบโดยใช้ Search Engine (3) การตรวจสอบจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลความรู้ (4) การเสนอแนะข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานอื่นๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการความรู้ (5) การนำเสนอหัวเรื่อง (หัวข้อ) ข้อมูลความรู้ใหม่ และ (6) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทั้งนี้ 6 ประเด็นข้างต้นผู้วิจัยทำการสำรวจจากการสังเกต

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานีด้วย WordPress

สืบเนื่องจากที่ประชุมคณะทำงานโครงการอุบลศึกษา วันจันทร์ที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ได้มอบหมายให้ผู้วิจัยพัฒนาระบบสารสนเทศและเว็บไซต์ ดังนั้น เพื่อเป็นการสะดวกต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศอุบลศึกษา อันจะนำไปสู่การจัดการความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ "อุบลศึกษา" ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบงานดังกล่าว จึงได้นำ WordPress มาใช้ในการจัดการความรู้ "อุบลศึกษา"

เนื่องจาก WordPress เป็น open source web software ที่สามารถติดตั้งบนเว็บ server ขององค์กรเพื่อสร้างเว็บไซต์ blog หรือ community โดยมีระบบจัดการบทความ หรือ Content Management System (CMS) ทำให้ง่ายต่อการใช้งาน [22] ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นได้นำส่งผลงานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

ตามหนังสือที่ ศร 0529/3514 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ถึงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2555 [23] โดยการพัฒนาระบบ

ดังกล่าวมีรายละเอียดในเว็บไซต์ www.km4ubon.org
ดังรูปที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

รูปที่ 2 แสดงผลของระบบ www.km4ubon.org การจัดการความรู้เพื่อจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้โดยผ่าน Web Browser ทั่วไป

รูปที่ 3 แสดงระบบ www.km4ubon.org ที่สามารถคำนวณผู้เข้าชมและสามารถจัดเรียงลำดับหัวเรื่องที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด (ลำดับที่ 1 ถึง 10) และเชื่อมต่อกับสื่อสังคม Facebook

การใช้ WordPress ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ทำให้สามารถเกิดการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ที่ประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัด นอกจากนั้น ยังทำให้สามารถตรวจสอบการเข้าชม พร้อมทั้งสามารถเชื่อมต่อกับสื่อสังคมอื่น เช่น Facebook อันนำไปสู่กระบวนการจัดการความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การประยุกต์ใช้ Facebook ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี

2.1 การใช้ Facebook สร้างบัญชีผู้ใช้งานเฉพาะสำหรับเป็นสื่อกลางในการจัดการความรู้

โดยในปัจจุบันมีการใช้สื่อสังคมกันอย่างมากมายผ่านอุปกรณ์ Smart Devices หลากๆ ประเภท ซึ่งผู้วิจัยได้เคยนำเสนอ “การประยุกต์ใช้เครือข่ายสังคมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน กรณีศึกษามหาวิทยาลัย

อุบลราชธานี” [24] อันเป็นการใช้ประโยชน์ของ Social Media ต่อการเรียนการสอน กล่าวสำหรับกรณีการประยุกต์ใช้สื่อสังคม กรณี Facebook การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี นั้น ผู้วิจัยได้ใช้ Facebook เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี ผ่านได้บัญชีผู้ใช้งานว่า “Knowledge Management Ubon Ratchthani” โดยเริ่มใช้งานเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2555 โดยเป็นการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เพื่อนสมาชิกชาวอุบลราชธานีได้รับทราบข้อมูลที่สำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี ดังรูปที่ 4 และ 5 ตามลำดับ

รูปที่ 4 แสดงการใช้สื่อสังคม Facebook เพื่อนสมาชิกของ Knowledge Management Ubon Ratchthani

รูปที่ 5 แสดงตัวอย่างรูปภาพของ Knowledge Management Ubon Ratchathani ที่สำคัญเกี่ยวกับเมืองอุบลราชธานี

2.2 การสร้างกลุ่มใน Facebook เพื่อเป็นสื่อกลางในการจัดการความรู้

การสร้างกลุ่มใน Facebook ยังเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานีทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่สำคัญในการที่นาเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี

โดยกลุ่ม Facebook ดังกล่าวนี้นี้ชื่อว่า “สภาเครือข่ายชาวอุบลตมลูกตมหลานักบ้านแปลงเมือง” เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2555 โดยเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2557 มีสมาชิกในกลุ่มเป็นจำนวน 5,865 คน ดังรูปที่ 6 และ 7 ตามลำดับ

รูปที่ 6 แสดง Facebook กลุ่ม“สภาเครือข่ายชาวอุบลตมลูกตมหลานักบ้านแปลงเมือง”

รูปที่ 7 แสดง Facebook จำนวนสมาชิก “สภาเครือข่ายชาวอุบลคุ้มลูกคุ้มหลานักบ้านแปลงเมือง” จำนวน 5865 คน ณ วันที่ 25 เมษายน 2557

สำหรับการใช้สื่อสังคม Facebook ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี สามารถดำเนินการได้ทั้งการสร้างบัญชีผู้ใช้งานโดยเฉพาะและการสร้างกลุ่มเฉพาะ Facebook อันทำให้เกิดการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้ใช้งาน Facebook ได้รับประโยชน์ในเรื่องการจัดการความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี

3. การเปรียบเทียบการใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook สำหรับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี โดยตั้งแต่เริ่มใช้งาน มิถุนายน พ.ศ. 2555 จนถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2557 สามารถสรุปผลตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook สำหรับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนา จังหวัดอุบลราชธานี

ประเด็น	ความสามารถของ WordPress	ความสามารถของ Facebook
(1) การเข้าถึงข้อมูลในการจัดการความรู้	สามารถเข้าถึงข้อมูล www.km4ubon.org โดยที่ผู้ใช้งานไม่จำเป็นต้อง Login เข้าระบบ	สามารถเข้าถึงข้อมูล โดยที่ผู้ใช้งานจำเป็นต้อง Login เข้าระบบของ Facebook
(2) การสืบค้นข้อมูลความรู้ในระบบโดยใช้ Search Engine	สามารถดำเนินการได้	ไม่สามารถดำเนินการได้ แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นการสืบค้นข้อมูลสามารถดำเนินการได้โดยเฉพาะภายในกลุ่ม "สภาเครือข่ายชาวอุบลต๋มลูกต๋มหลานอักบ้านแปลงเมือง" กลุ่ม"สภาเครือข่ายชาวอุบลต๋มลูกต๋มหลานอักบ้านแปลงเมือง"ไม่ทราบจำนวนผู้เข้าชม แต่สามารถทราบเฉพาะจำนวนผู้ที่กด
(3) การตรวจสอบจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลความรู้ (หัวข้อ หัวข้อ)	ทราบเฉพาะจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลในหัวข้อ (หัวข้อ) นั้นๆ โดยไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้เข้าชม และสามารถจัดเรียงลำดับหัวข้อที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด (ลำดับที่ 1 ถึง 10 ได้)	ชอบ (Like) และทราบว่าผู้ใดสามารถดำเนินการได้โดยผ่านบัญชีผู้ใช้งานของ Facebook
(4) การเสนอแนะข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานอื่นๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการความรู้	สามารถดำเนินการได้โดยผ่านบัญชีผู้ใช้งานของ Facebook	สามารถดำเนินการได้โดยผ่านบัญชีผู้ใช้งานของ Facebook
(5) การนำเสนอหัวข้อเรื่อง (หัวข้อ) ความรู้ใหม่	สามารถดำเนินการเฉพาะเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานระบบ www.km4ubon.org	สามารถดำเนินการทั้งเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานและเพื่อนที่เป็นสมาชิก ทั้งกรณีภายในกลุ่ม โดยเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานและผู้ดูแลกลุ่ม (Admin) สามารถจัดการหัวข้อเรื่อง (หัวข้อ) ที่ต้องการ
(6) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	ไม่มีค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม จะมีค่าใช้จ่ายรายปี เมื่อต้องการจัดทำเป็นระบบที่มีชื่อ Domain เป็นการเฉพาะ เช่น .org หรืออื่นๆ	ไม่มีค่าใช้จ่าย

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าเปรียบเทียบการใช้สื่อสังคมระหว่าง WordPress กับ Facebook ทั้ง 6 ประเด็นต่างมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันไป โดยทั้ง WordPress กับ Facebook มีข้อดีเหมือนกันคือ การเสนอแนะข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานอื่นๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการความรู้โดยผ่านบัญชีผู้ใช้งานของ Facebook โดยการวิจัยในอนาคตอาจจะต้องเพิ่มเติมประเด็นอื่นๆ อีกเพื่อจะได้ทำให้สามารถเห็นข้อแตกต่างของการใช้งานระหว่าง WordPress กับ Facebook ได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สรุปและเสนอแนะ

จากการวิจัยได้พัฒนานำสื่อสังคม WordPress และ Facebook มาประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่าง มิถุนายน พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2557 โดยการประยุกต์ใช้

สื่อสังคม WordPress และ Facebook นับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี ในประเด็นการเข้าชมข้อมูลเกิดการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในประเด็นต่างๆ ทั้งนี้สามารถสรุปการเปรียบเทียบการใช้งานระหว่าง WordPress กับ Facebook ในประเด็นต่างๆ 6 ประเด็น ดังนี้ (1) การเข้าถึงข้อมูลในการจัดการความรู้ WordPress สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่า Facebook (2) การสืบค้นข้อมูลความรู้ในระบบโดยใช้ Search Engine WordPress สามารถสืบค้นข้อมูลได้สะดวกกว่า เนื่องจาก Facebook สามารถสืบค้นข้อมูลความรู้ได้เฉพาะกรณีที่เป็นกลุ่ม (3) การตรวจสอบจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลความรู้ WordPress สามารถทราบเฉพาะจำนวนผู้เข้าชมข้อมูลในหัวข้อ และสามารถจัดเรียงลำดับหัวข้อหรือหัวข้อที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด (ลำดับที่ 1 ถึง 10 ได้) แต่จะไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้เข้า

ชม ส่วน Facebook ทราบเฉพาะผู้ใช้ที่เข้าไปกดชอบ (Like) เท่านั้น (4) การเสนอนำข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานอื่นๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการความรู้ทั้ง WordPress และ Facebook สามารถดำเนินการได้โดยผ่านบัญชีผู้ใช้งานของ Facebook (5) การนำเสนอหัวข้อเรื่องความรู้ใหม่ WordPress สามารถดำเนินการเฉพาะเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานระบบ www.km4ubon.org ส่วน Facebook สามารถดำเนินการทั้งเจ้าของบัญชีผู้ใช้งานและเพื่อนที่เป็นสมาชิกในกลุ่มของ Facebook เท่านั้น โดยที่เจ้าของบัญชีผู้ใช้งานและผู้ดูแลกลุ่ม (Admin) สามารถจัดการหัวเรื่อง (หัวข้อ) ที่ต้องการได้ และ (6) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน WordPress และ Facebook ไม่มีค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามจะมีค่าใช้จ่ายรายปีเมื่อต้องการจัดทำเป็นระบบที่มีชื่อ Domain เป็นการเฉพาะ เช่น .org หรืออื่นๆ โดยการเปรียบเทียบดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการเลือกใช้สื่อสังคมสำหรับบริหารจัดการความรู้ต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ คือ องค์กรทุกระดับควรจะทำให้ความสำคัญต่อการนำสื่อสังคมไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสื่อสังคม WordPress และ Facebook ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ นอกจากนั้น หน่วยงานระดับจังหวัดหากมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่โดยให้ความสำคัญในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างจริงจัง จะทำให้เกิดการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และในที่สุดจะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีในการดำรงชีวิตในด้านต่างๆ นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งเหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกล่าวย้ำว่าการจัดการความรู้ในเรื่องใดๆ การเชื่อข้อมูลเชื่อถือความรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง “ว่าเป็นข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องหรือไม่อย่างไร” ทั้งนี้ คงจะต้องยึดหลัก “กาลามสูตร หรือหลักความเชื่อ 10 ประการ” ในพระพุทธองค์ [25] และสุดท้าย ผู้วิจัยขอฝากบทกลอนต่อไปนี้เพื่อเป็นข้อคิดเตือนใจสำหรับ “การจัดการความรู้” ดังต่อไปนี้

การจัดการ ความรู้ ยิ่งมาก
ไม่ได้ยาก หากทำ นำความรู้
จัดการดี มีเดิม เพิ่มเติม
เพื่อเป็นครู รู้ดี มีจัดการ

การจัดการ ความรู้ ดูให้ดี
ใช้ไอที ที่ดี มีประสาน
เรื่องข้อมูล วิจัย ให้เชี่ยวชาญ
เพื่อจัดการ ความรู้ ดูดีเอย

เอกสารอ้างอิง

- [1] หลวงพ่อจรัญ. 2557. www.jarun.org/th. 14 มกราคม.
- [2] สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2542. **รัตนพิภพ นิเทศการศึกษา : รวมปาฐกถา ด้านการศึกษา ในสมเด็จพระเทพรัตนราช-สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ศูนย์มานุษยวิทยา สิริธร.
- [3] พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. 2557. library2.parliament.go.th/library/content_law/30.pdf. 24 กุมภาพันธ์.
- [4] แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11. 2557. www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2554/E/152/1.PDF. 2 มีนาคม.
- [5] พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จอมปราชญ์ของแผ่นดินกับการจัดการความรู้. 2557. www.opdc.go.th/english/9rama/details/06Ch05.pdf. 17 มกราคม.
- [6] สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม. 2557. kmi.or.th. 10 กุมภาพันธ์.
- [7] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2553. 2557. www.nac2.navy.mi.th/act/sect9/h07/210953.pdf. 28 มีนาคม.
- [8] การประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย อุบลราชธานี. 2557. 202.28.50.49/meeting/file/3-2554.pdf. 5 มีนาคม.
- [9] ราชบัณฑิตยสถาน. 2557. www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=4357. 7 มกราคม
- [10] Robert Schmaltz, Svenja Hagenhoff and Christian Kaspar. 2556. **Information Technology Support for Knowledge Management in Cooperations**. www2.warwick.ac.uk/fac/soc/wbs/conf/olkc/archive/olkc5/papers/l-1_schmaltz.pdf. 29 ธันวาคม.
- [11] Uwe M. Borghoff and Remo Pareschi, 2557. **Information Technology for Knowledge Management**. www.jucs.org/jucs_3_8/information_technology_for_knowledge. 12 มีนาคม.

- [12] Fredrik Bergstrand and Emily A. Finlaw, 2011. 2556. **Enhancing Current Feedback Processes through Social Media Monitoring.** www.diva-portal.org/smash/get/diva2:420792/FULLTEXT01.pdf. 7 ธันวาคม.
- [13] รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี2556. 2557. www.etda.or.th/internetuserprofile2013/TH_InternetUserProfile2013.pdf. 12 เมษายน.
- [14] สรุปผลที่สำคัญสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2556. 2557. service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/icthh56.pdf. 5 มีนาคม.
- [15] Jeffrey W. Treem and Paul M. Leonardi. 2556. **Social Media Use in Organizations : Exploring the Affordances of Visibility, Editability, Persistence, and Association.** comm.soc.northwestern.edu/leonardi/files/2012/09/socialmedia.pdf. 7 พฤศจิกายน.
- [16] สุรศักดิ์ ปาเซ. 2556. **สื่อโซเชียลมีเดียเพื่อการศึกษา.** www.addkute3.com/wp-content/uploads/2012/12/สื่อโซเชียลมีเดียเพื่อการศึกษา.pdf. 18 พฤศจิกายน.
- [17] ภาสกร เรืองรอง และ ประหยัด จิระวรพงศ์. 2556. **โซเชียลมีเดียกับการศึกษาไทย.** hooahz.wordpress.com/2013/11/10/โซเชียลมีเดียกับการศึกษา/. 24 ธันวาคม.
- [18] นฤพนธ์ สายเสมา. 2557. **การนำ Social Media มาใช้ในการจัดการเรียนรู้.** www.scribd.com/doc/32947348/การนำ-Social-Media-มาใช้ในการจัดการเรียนรู้. 18 มกราคม.
- [19] นิธิวัช กิตติวิสาร. 2556. **Blog: กระแสนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตพลิกโฉมการจัดการความรู้ในองค์กร.** wiki.nectec.or.th/gitiwiki/pub/Knowledge/Blog/Blog.doc. 24 ธันวาคม.
- [20] Moria Levy, 1997. 2557. **WEB 2.0 implications On Knowledge management.** *Journal of Universal Computer Science* 3:8, August 1997. dator8.info/pdf/WEB2.0/6.pdf. 8 มกราคม.
- [21] CHAN, Randolph Chun Ho, CHU, Samuel Kai Wah, LEE, Celina Wing Yi, CHAN, Bob Kim To, and LEUNG, Chun Kit. 2557. **Knowledge Management using Social Media: A Comparative Study between Blogs and Facebook.** www.asis.org/asist2013/proceedings/submissions/papers/81paper.pdf. 19 กุมภาพันธ์.
- [22] WordPress คืออะไร. 2556. www.wordpress.in.th/wordpress-article/wordpress-คืออะไร. 14 ธันวาคม.
- [23] ข้อเสนอแนะระบบสารสนเทศที่สนับสนุนโครงการอุบลศึกษา. 2557. ubumanoon.blogspot.com/2014/03/blog-post_30.html#!/2014/03/blog-post.html. 13 มกราคม.
- [24] มนูญ ศรีวิรัตน์. 2557. **การประยุกต์ใช้เครือข่ายสังคมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.** วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2553). wopac.rmuti.ac.th/BibDetail.aspx?bibno=56341. 13 มกราคม.
- [25] กาลามสูตรกับการจัดการความรู้. 2557. msrivirat.blogspot.com/2014/02/knowledge-management.html. 24 เมษายน.